

FRAMTIDENS SAMHÄLLSBYGGGARE 7

RESERAPPORT

DIGITAL STUDIERESA

24-26 FEBRUARI, 2021

FRAMTIDENS
SAMHÄLLSBYGGGARE

Digital Studieresa

Framtidens Samhällsbyggare 7

I denna rapport presenteras den digitala studieresa som genomfördes av den sjunde omgången av traineeprogrammet Framtidens Samhällsbyggare - FS7. Den digitala studieresan ägde rum 24-26 februari 2021 i syfte att samla inspiration och få nya insikter till det årliga stadsutvecklingscase som ingår i traineeprogrammet. Då den årliga studieresan ägde rum digitalt detta år fick gruppen förmånen att boka studiebesök på olika orter och på så sätt få en bredd av personer och företag för inspiration.

Jernhusen AB som äger och driver järnvägsstationer och andra byggnader kopplade till järnvägsnätet i Sverige är årets beställare av traineegruppens case. Jernhusen skickade med gruppen två huvudområden; stadsutveckling och ledarskap. Den första frågan löd " Vad innehåller framtidens stad runt centralstationer?" där vi utöver utveckling av själva området också skall fundera kring hur vi kan leda stadsutveckling i en föränderlig värld. Detta med hänsyn och tanke på att stadsutveckling sker under lång tid. Aspekten digitaliseringen och hur man tar kloka beslut under resans gång önskar Jernhusen också involveras i uppdraget.

Utöver att besvara frågeställningar som rör case-arbetet finns även ett övergripande syfte med studieresan - att stärka professionella och personliga relationer inom traineegruppen. I år skedde detta genom en teambuildingsaktivitet utomhus i Änggårdsbergen med tanke på nuvarande omständigheter kopplade till Coronapandemin.

Bakgrund

Framtidens Samhällsbyggare startade år 2014 på initiativ av CMB (Centrum för Management i Byggsektorn) och Göteborgsregionen (GR) och är ett branschövergripande traineeprogram för företag och förvaltningar inom samhällsbyggnadssektorn i Göteborgsregionen. Programmet som utvecklats som ett svar på de utmaningar sektorn står inför syftar till att skapa nya vägar till samverkan och ta tillvara på ungas engagemang inom samhällsbyggnadsfrågor. Varje år utbildas nya traineer till nyckelpersoner som kan arbeta med samhällsbyggnad utifrån ett helhetsperspektiv. Traineerna får kunskap inom hela sektorn och förståelse för de processer som styr både näringsliv och politik. Målet är ökad effektivitet i hela samhällsbyggnadssektorn.

I den sjunde omgången av traineeprogrammet har följande organisationer anställt en trainee:

FLODENS

AKADEMISKA HUS

BENGT DAHLGREN

CASTELLUM

Göteborgs
Stad

PEAB
NORDENS SAMHÄLLSBYGGARE

Framtiden
Vi bygger det hållbara samhället för framtiden

**GÖTEBORGS
REGIONEN**

Schema

Onsdag 2021-02-24

Torsdag 2021-02-25

Fredag 2021-02-26

Förmiddag

Studiebesök på Virtual Gothenburg Lab (VGL) är ett Vinnovafinansierat projekt, i samverkan mellan akademi, näringsliv och offentlig sektor, med syfte att utveckla det Virtuella Göteborg

Studiebesök på VenhoevenCS lett av Ton Venhoeven (grundare och VD).

Studiebesök lett av Torbjörn Lindstedt med Business Improvement District (BID) som tema

Eftermiddag

Studiebesök på Zynka BIM lett av Petter Bengtsson (VD) med tema digitalisering, ledarskap och innovation.

Studiebesök lett av Lars Albinsson angående medborgardialog i projekt Malmberget och Build 4.0

Teambuilding-aktivitet på Änggårdsberget

Studiebesök 1 - Virtual Gothenburg Lab

Virtual Gothenburg Lab (VGL) är ett Vinnovafinansierat projekt, i samverkan mellan akademi, näringsliv och offentlig sektor med syfte att utveckla ett virtuellt Göteborg. VGL består av flertalet arbetspaket där det slutliga målet är en digital tvilling* av Göteborg. Ett virtuellt Göteborg är tänkt att användas för dialog kring stadsplanering och stadsutveckling samt att framhäva innovation i staden. VGL drivs av flertalet avdelningar inom Göteborgs stad och externa parter**. Vi blev inbjudna av Nick Sakellariou att delta i en genomlysning av de arbetspaket som genomförts och påbörjats än så länge. De tre timmarna bestod av genomgångar av de tre arbetspaket som tagits fram hittills och en genomgång av framtiden för VGL.

Under genomgången togs det upp flertalet gånger att en av de stora fördelarna och användningspunkterna för virtuella Göteborg är möjligheten att visualisera och inkludera medborgare i stadsplaneringen. I övrigt presenterades också hur den digitala tvillingen kan användas för trafiksimuleringar, hur väder påverkar rörelsemönster i staden och hur sensordata kan användas för öka precisionen av dessa simuleringar.

Det vi tar med oss från studiebesöket är bland annat processen kring att jobba med innovation och hur det är möjligt att med hjälp av testbäddar kunna systematiskt utreda möjligheterna med en digital tvilling. En annan viktig lärdom är vikten av visualisering

vid stadsplanering och dess betydelse för att skapa ett ännu större engagemang hos medborgarna och andra intressenter. Något som i sin tur kan leda inhämtning av flera olika perspektiv för att nå ett bättre slutresultat. En annan reflektion från studiebesöket är möjligheterna med digitalisering och visualisering. Genom digitala framsteg kan alla byggskeden; planering, produktion och förvaltning gynnas.

Gruppen hade inte förberett sig mer än att läsa om vad konferensen skulle handla om och vilka ämnen som skulle beröras. Eftersom gruppen inte hade möjligheten att styra studiebesöket då det var en konferens fann vi inte att alla presenterade pilotprojekt var av hög relevans för caset, men var intressant att ta till oss i övrigt.

Gruppen tolkar möjligheten att få vara med på en sådan konferens som ett gott tecken på att det finns ökad förståelse i samhällsbyggnadssektorn gällande samarbete och samverkan. Detta för att bland annat skapa ännu större mervärden i stadsutveckling med hjälp av varandras erfarenheter och kompetenser.

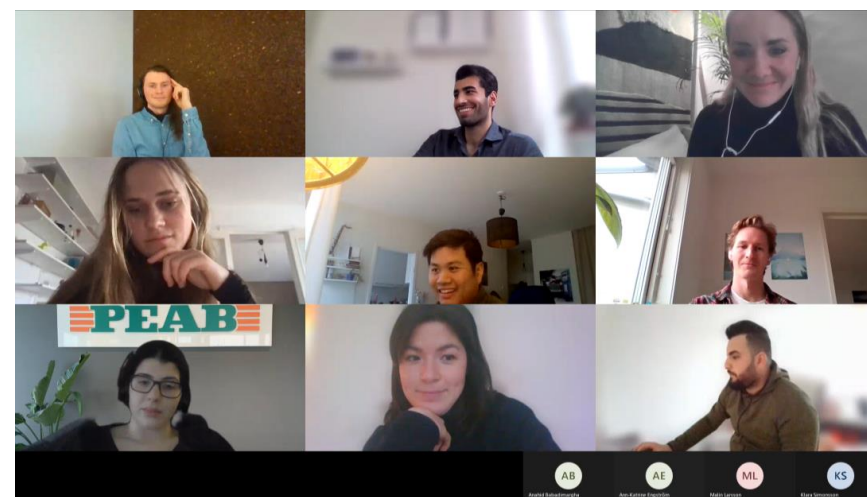
*Digital Tvilling - En digital kopia av något som finns i verkligheten. I fallet med Göteborg innebär detta en digital kopia av hela staden.

**Deltagare från Göteborgs stad är Stadsbyggnadskontoret, Trafikkontoret, Kretslopp och vatten, Social Resursförvaltning, Konsument och Medborgarservice, Intraservice. Externa parter är Lindholmen Science Park, Visual Arena, AI Innovation of Sweden, Business Region Göteborg, Göteborgsregionen, Universeum, RISE Interactive, Chalmers Tekniska Högskola, Volvo Cars, Tengbom, Berge, AFRY, Ramboll, Insert Coin, HiQ, OutHere, Atvis, Bumble Labs, Unicornsulting och Ordrum.

Studiebesök 2 - Petter Bengtsson, ZYNKA BIM

Petter Bengtsson är VD på Zynka BIM, ett företag inriktat på digitalisering inom samhällsbyggnadsbranschen. ZYNKA BIM är BIM*-experter och finns i Malmö, Stockholm och Göteborg och är ett företag som går i frontlinjen för den digitala transformationen av bygg- och fastighetsbranschen. Petter är bland annat vinnare av utmärkelsen Årets Unga VD 2019 med motiveringen att han byggt upp en företagskultur där varje medarbetares utvecklingspotential tas till vara på och ett företag med en tydlig vision och vilja inom innovation och kreativitet. Petters motto lyder "har vi roligt så blir bra grejer gjorda".

Under samtalet med Petter berördes ämne som innovation, ledarskap, hållbarhet och inspiration. Vision, både företagets och den enskilde individens diskuterades samt arbete på distans och flexibilitet. Varför samhällsbranschen ser ut som den gör, dess utmaningar men också utvecklingsmöjligheter var också en del av dialogen och hur digitaliseringen kan vara ett positivt bidrag i samhällsutvecklingen. Inom ledarskap samtalades kring egenskaper viktiga att besitta för att vara en bra ledare, dels för att skapa en innovationskultur inom sin organisation och även i övrigt för att bidra till att medarbetare känner sig motiverade och trivs.

Ett urklipp från studiebesöket med Petter Bengtsson

*BIM handlar om att skapa och använda digitala modeller av byggnadsverk i samhällsbyggandet. De digitala modeller som skapas kallas Byggnadsinformationsmodeller och arbetssättet kallas Byggnadsinformationsmodellering. Båda begreppen förkortas BIM

Studiebesök 2 - Petter Bengtsson, ZYNKA BIM

Gruppen var överens om att Petter är en stor inspirationskälla när det rör visionsarbete och ledarskap. Att våga tro och drömma om något utöver det traditionella och vanliga är något vi tar med oss till vårt fortsatta casearbete. Det är viktigt att inte enbart ha en övergripande vision för sin organisation eller företag utan också att alla medarbetare har sin egna vision. En reflektion från gruppen är att om fler vänt sig inåt för att författa sin egen vision tror vi att det i vår bransch funnits ännu mer passion vilket förmodligen hade lett till en effektivare och mer utvecklande stadsutveckling i stort.

Gruppen upplevde alla att samtalet med Petter var väldigt relevant kopplat till frågeställningen kring framtidens ledarskap. Diskussion hölls kring ledarskap i en föränderlig värld och en konservativ bransch vilket samhällsbyggnadsbranschen anses vara. Det är av vikt att som ledare se individen och tillsammans med sin anställda hitta den drivkraft som motiverar utveckling. Att den drivkraften är individuell och skiljer sig från person till person får man som ledare ha förståelse för.

Zynka BIM är ett företag med fokus på innovation och innovation är något som Petter brinner för. Då gruppen var ense om att innovation är högst relevant för att kunna hänga med i samhällsutvecklingen så är det en viktig del i vårt casearbete. Input om hur branschen kan arbeta med innovation är ett positivt bidrag till vårt case.

Gruppen upplevde Petter som väldigt närvarande och uppriktigt

under samtalet, något som vi tycker rimmar väl med ett framgångsrikt ledarskap. Vi upplever att Petter kom med många insikter som både kommer vara relevant för caset men också för våra yrkesroller överlag.

Studiebesök 3 - VenhoevenCS

VenhoevenCS är ett innovativt företag för hållbar arkitektur, stadsutveckling och infrastruktur skapat för att möta utmaningarna i vår tid. VenhoevenCS grundades av Ton Venhoeven i Amsterdam 1995 och har sedan dess vuxit till en känd design- och konsultverksamhet med fem partners och ett internationellt team av arkitekter, stadsplanerare och tekniska ingenjörer. Studiebesöket hölls av Ton Venhoeven; grundare och VD för bolaget och professor inom stadsbyggnad. Tyngdpunkten av studiebesöket låg på TOD - Transit Oriented Development, ett stadsutvecklingskoncept som bygger på att maximera mängden bostäder, kommersiella ytor och samhällsnyttig service inom gångavstånd från en kollektivtrafiksknypunkt.

Under studiebesöket presenterade Ton Venhoeven stadsutvecklingsprojekten Alkmaar Station i Alkmaar, Het Platform i Utrecht och Dong Feng Station Area i Beijing. Han berättade om utmaningar och komplexiteten i de olika projekten samt lösningar på dessa.

Venhoeven presenterade även forskningsprojektet "The breathing city" som ingår i visionen för den framtida staden för Rotterdam 2040. I dagsläget omvandlas tunnelbana- och järnvägsstationen Rotterdam Alexander till en integrerad mobilitetsnod för att förbereda stationen för det kommande decenniet. I det projektet ser Team Venhoeven in i framtiden och arbetar med frågeställningar kopplade till det framtida stationsområdet 2050. Projektet visar att man kan skapa "the

breathing city" på fyra olika skalor: hushåll, stadsdel, stationsbiotop och metropol landskapsarkitektur. I den staden kan boende, arbete och fritid äga rum var som helst. "The breathing city" är en stad där gående är i primärt fokus, biltrafiken är begränsad och delat utrymme kombineras med högfrekventa tåg, självkörande fordon och drönare.

Utrecht Centralstation (fri tillgång av Woortman, 2021)

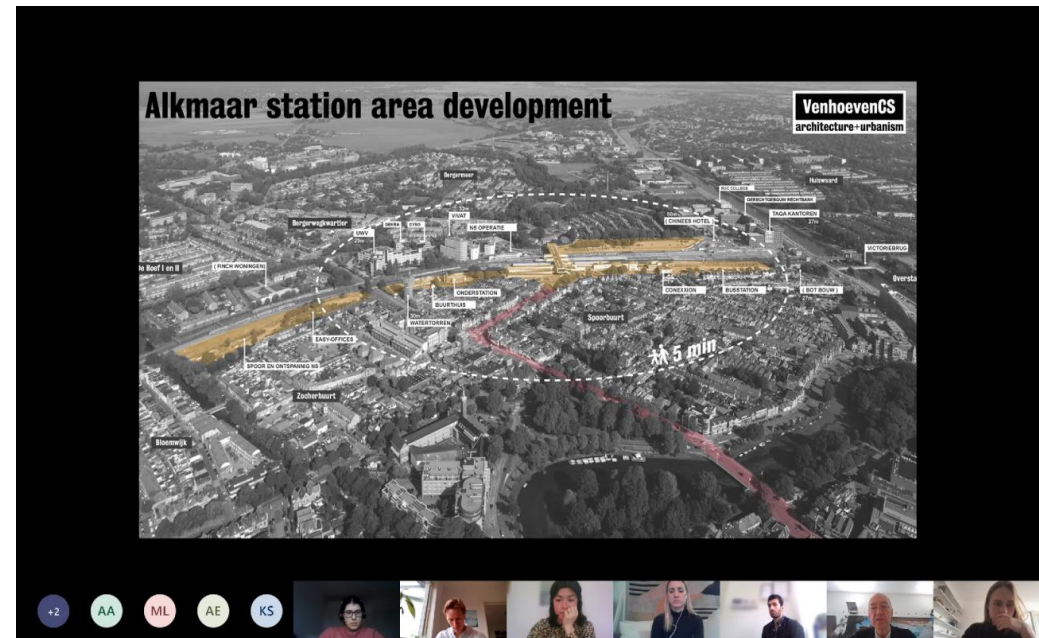
Studiebesök 3 - VenhoevenCS

Studiebesöket hos Venhoeven innehöll stort och ömsesidigt engagemang och det var ett studiebesök som vi fick ut väldigt mycket av. Gruppen upplevde studiebesöket väldigt relevant för caset då vi samtalande kring framtidens stationsområden samt utmaningar och möjligheter kopplade till dessa. Att få presenterat olika exempel på stationsområden och att få möjligheten att ställa många frågor var de största nyckelfaktorerna till en lyckat studiebesök.

Att få höra hur en attraktiv stadsdel kring centralstationer kan skapas framför allt i städer som i demografi och geografi som är snarlika Göteborg var väldigt inspirerande till vårt casearbete.

Studiebesöket breddade vårt perspektiv inom framtidens stadsutveckling och att stadsmiljön måste ses som ett ekosystem. Samtalet gav en ökad förståelse för komplexiteten med att bygga effektiva och koncentrerade centralpunkter.

Allas stora engagemang och deltagande i att ställa frågor skapade en bra dialog med utgångspunkt från vårt case. Tons stora intresse för vårt case och hans expertis anses som en viktig förutsättning för ett så lyckat studiebesök.

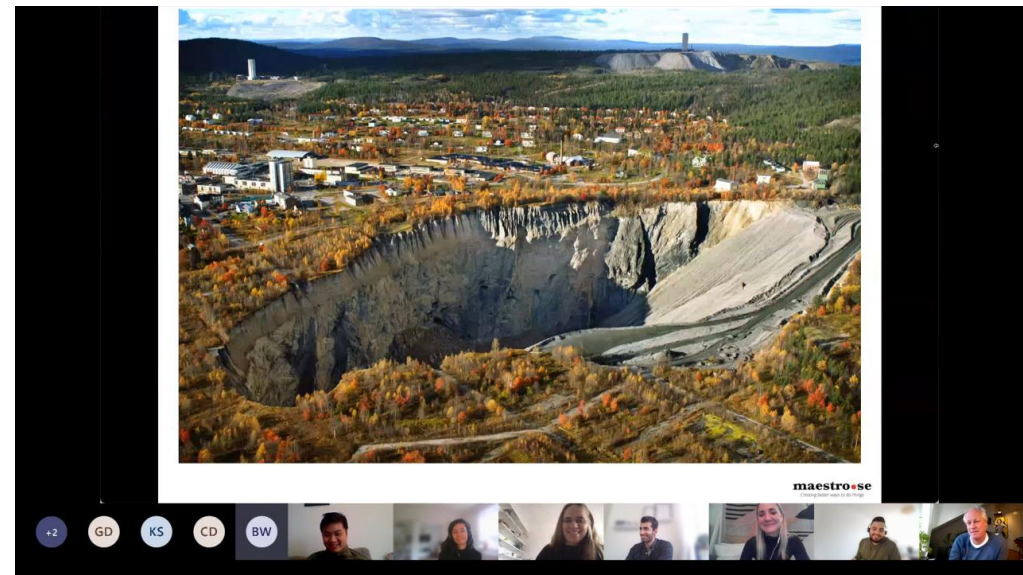
Ett urklipp från studiebesöket hos VenhoevenCS

Studiebesök 4 - Lars Albinsson

Med orden "there's got to be a better way to do this" definierar Lars Albinsson sitt arbete. Lars är en stark förespråkare av digitalisering och effektivisering. Bland annat har Lars under 80-talet hjälpt till att introducera AI och Machine Learning i bilindustrin och arbetar idag med innovationsprojekt. Han har startat företaget Maestro med kunder som Volvo, IKEA, LKAB och Stockholm stad och är initiativtagare till Bygg 4.0.

Bygg 4.0 förespråkar en helt digital byggprocess och visar på hur principer från skeppsbyggnad kan implementeras i byggbranschen för att förbättra och effektivisera byggprocessen.

Lars har också varit delaktig i projekt City Move och projekt Nya Gällivare. Projekt nya Gällivare omfattar flytt av stora delar av MalMBERGET till Gällivare. I detta projekt deltog Lars med nya perspektiv på stadsplaneringen. I planeringen av nya Gällivare genomfördes medborgardialogen på ett annorlunda sätt efter att det framkommit i City Move hur viktigt dialogen med medborgarna var. Bland annat så ombads de boende inom kommunen att beskriva hur en vanlig dag i deras liv skulle kunna se ut som de fick önska fritt. Resultatet av projekt Nya Gällivare blev bland annat att kultur, skola och sportcenter planerades i centrum av Gällivare för att öka möjligheten att kunna röra sig mellan önskvärda mål utan att behöva använda bilen.

Ett urklipp från samtalet med Lars Albinsson

Studiebesök 4 - Lars Albinsson

Samtalet med Lars var uppskattad av gruppen. Dels då byggprocessens effektivitet diskuterades och de utmaningar vår bransch möts av men också kopplat till planprocessen och medborgardialogen. Stor del av samtalet berörde projekt Nya Gällivare och hur stadsplaneringen skedde på ett annat sätt än det traditionella. Att nå alla målgrupper och att få med den "tysta majoriteten" genom nya sätt för medborgardialog var ett intressant inspel. Medborgarnas önskemål togs tillvara på genom att de fick berätta hur en bra dag i framtiden kan se ut i form av en berättelse. Detta sätt att sammanställa en behovsanalys istället för att visa upp ett färdigt förslag för åsikter är något vi tar med oss till caset.

Lars pratade om att våga ifrågasätta kravställningar från beställare och den traditionella processen och tankesättet. Samtalet gav nya perspektiv på byggprocessen då han ursprungligen inte kommer från samhällsbyggarbranschen och därför tar med sig kunskap därifrån.

Att Lars brinner för sin sak var tydligt. Vi hann inte riktigt fördjupa oss i Bygga 4.0 då största delen av samtalet handlade om planarbete och medborgardialog men Lars välkomnade fler samtal i framtiden och ville gärna att vi framöver presenterar våra tankar kring caset för honom för att få feedback och bolla idéer. Att engagemang och intresse finns för våra tankar och idéer var roligt att höra.

Studiebesök 5 - BID

Studiebesöket hölls av Torbjörn Lindstedt på Platsutveckling och handlade om BID. BID - Business Improvement District, är ett sätt att organisera och formalisera samverkan och partnerskap mellan olika fastighetsägare och offentliga aktörer. Metoden bygger på att de involverade parterna under en viss tid gemensamt finansierar åtgärder för att förbättra situationen inom ett tydligt avgränsat geografiskt område. Syftet med åtgärderna är att skapa trygga och aktiva offentliga platser för att stärka den offentliga servicen. Arbetet kan på sikt bidra till att öka tryggheten och motverka brottsligheten på en plats eller i en stadsdel.

Detta var ett intressant studiebesök som upplyste hur fastighetsägarna ser möjligheter till att göra ett område attraktivt vilka tillvägagångssätt som kan nå dit. Vi i gruppen tycker att BID är ett relevant koncept för att främja platssamverkan inom samhällsbyggnadssektorn och som kan leda till en ökad trygghet och attraktivare stadsdelar. Vi tycker även att konceptet är relevant att diskuteras för ett område som Göteborgs centralstation för att öka tryggheten i stadskärnan.

Torbjörn visade under studiebesöket hur konceptet har lyft flera olika platser i New York vilket var väldigt intressant och givande. Även tanken om en trafikfri stadskärna som diskuterades under studiebesöket var väldigt tilltalande för oss.

Ett exempel som diskuterades under studiebesöket var Times

Square Alliance som är en av BID organisationerna i New York och arbetar med området Times Square. Times Square Alliance, grundades 1992 och arbetar för att förbättra och främja Times Square genom att förstärka kreativiteten. Energin har gjort området till en ikon för underhållning, kultur och stadsliv i över ett sekel.

Times Square New York (fri tillgång av Tagupa, 2018)

Utvärdering resedagarna

Efter resedagarna genomfördes en enkätundersökning där gruppmedlemmarna fick chansen att framföra sina reflektioner kring studiebesöken och resedagarna i övrigt. Överlag känner vi oss väldigt nöjda med dagarna och de olika studiebesöken. Vi känner att informationen som vi har fått kommer att vara till stor nytta i vårt fortsatta casearbete men även i våra framtida karriärer och yrkesroller.

Resegruppen som planerat studieresan har gjort ett fantastiskt jobb med ett tydligt schema med tider att förhålla sig till och med förberedande information inför varje studiebesök. Något som vi känner att traineegruppen kunnat göra annorlunda är att tydliggöra syfte och förväntningar inför varje studiebesök.

Av enkätundersökningen att döma upplevde en del traineer att vi kunde ha förberett oss något mer inför vissa studiebesök.

Trots omständigheterna med den nuvarande pandemin känner vi oss nöjda med resedagarna och att genomföra resan digitalt har gått över förväntan. Att inte kunna besöka en fysisk plats har bidragit till att vi genomfört studiebesök och samtal på fler platser än vad vi kanske hade gjort om situationen hade varit normal.

Det var viktigt för gruppen att kunna ses utomhus och träffa varandra gav oss energi till att arbeta vidare som grupp. Vi är sammanfattningsvis mycket nöjda över gruppens insats.

Teambuilding, Änggårdssbergen